

MONITOR BEZPIECZEŃSTWA INSTYTUTU ZACHODNIEGO

6/2023
29.12.2023

Redakcja:

Karol Janoś (red. naczelny), prof. dr hab. Sebastian Wojciechowski

OBRONNOŚĆ

🕒 NIEMIECKI RESORT OBRONY ANGAŻUJE SIĘ W AKCJĘ „WSPÓLNIE PRZECIWKO SEKSIZMOWI”

[8.11.2023] Ministerstwo Obrony RFN przystąpiło do zainicjowanej przez Ministerstwo Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży akcji „Wspólnie przeciwko seksizmowi”. Celem tego przedsięwzięcia jest zwalczanie seksizmu i molestowania seksualnego jako strukturalnych problemów społecznych. Działania zaplanowane w ramach akcji mają służyć temu, aby zapewnić wszystkim członkiniom i członkom społeczeństwa dobre warunki pracy i równy udział i dostęp do kultury i mediów. Do tej pory w akcję zaangażowało się ok. 470 partnerów, w tym instytucje publiczne, przedsiębiorstwa oraz organizacje pozarządowe.

Warto zaznaczyć, że niemiecki resort obrony na początku września wprowadził nowe regulacje w sprawie wykroczeń o charakterze seksualnym. Mają one służyć przede wszystkim polepszeniu prewencji i ochrony ofiar molestowania seksualnego w Ministerstwie Obrony i Bundeswehrze. Nowe regulacje zakładają też zwiększenie odpowiedzialności dowódczyń i dowódców w zakresie kształtowania prawidłowych postaw w obchodzeniu się z seksualnością w siłach zbrojnych. (KJ)

🕒 NOWE WYTYCZNE DLA NIEMIECKICH SIŁ ZBROJNYCH

[9.11.2023] Minister obrony RFN Boris Pistorius i Generalny Inspektor Bundeswehry gen. Carsten Breuer ogłosili nowe „Wytyczne w zakresie polityki obrony” (*Verteidigungspolitische Richtlinien 2023*). Według zapisów dokumentu najważniejszym zadaniem niemieckich sił zbrojnych ma być obrona terytorialna i sojusznicza. Wszystkie działania podejmowane przez resort obrony w obszarze personelu oraz uzbrojenia i sprzętu wojskowego powinny być nakierowane w związku z tym przede wszystkim na zagwarantowanie Bundeswehrze zdolności w tym obszarze.

„Wytyczne w zakresie polityki obrony” to jeden z najważniejszych dokumentów kierunkowych dla Ministerstwa Obrony RFN i Bundeswehry. Definiowane są w nim priorytetowe zadania dla sił zbrojnych, jak również kierunki ich rozwoju, a także wytyczne dotyczące ich struktury. Ostatnie „Wytyczne” zostały ogłoszone w 2011 r. w trakcie reformy Bundeswehry realizowanej przez rząd CDU/CSU-FDP. Ogłoszony w listopadzie dokument bezpośrednio nawiązuje do ogłoszonej 14 lipca br. pierwszej w historii RFN Narodowej Strategii Bezpieczeństwa (*Nationale Sicherheitsstrategie*). Opublikowane *Verteidigungspolitische Richtlinien 2023* będą stanowiły podstawę do przygotowania bardziej szczegółowych dokumentów programowych niemieckiego resortu obrony, w tym m.in. Koncepcji Bundeswehry. (KJ)

🕒 PODPISANIE „MAPY DROGOWEJ” W SPRAWIE UTWORZENIA BRYGADY NIEMIECKICH SIŁ ZBROJNYCH NA LITWIE

[18.12.2023] Minister obrony RFN Boris Pistorius wraz ze swoim litewskim odpowiednikiem Arvydasem Anušauskasem podpisali w Wilnie tzw. mapę drogową w sprawie utworzenia na Litwie brygady Bundeswehry. Według założeń od 2025 r. na Litwie będzie stałe stacjonować ok. 4800 żołnierek i żołnierzy niemieckich sił zbrojnych. Szef niemieckiego resortu obrony zapowiedział

sformowanie na Litwie stałej brygady Bundeswehry w czerwcu br. Utworzenie tej formacji traktowane jest przez RFN jako jeden z najważniejszych projektów polityczno-obronnych w ramach *Zeitenwende*. Ma charakter bezprecedensowy, ponieważ nigdy wcześniej w historii RFN tak duży kontyngent Bundeswehry nie stacjonował stale na terytorium obcego państwa.

Za przygotowanie wojskowej i cywilnej infrastruktury na potrzeby brygady odpowiedzialna jest strona litewska. Według założeń formacja ma osiągnąć pełną gotowość bojową do końca 2027 r. Oprócz personelu wojskowego na Liwie będzie też zatrudnionych ok. 200 pracowniczek i pracowników cywilnych. (KJ)

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

🕒 DZIAŁANIA NIEMIECKICH SŁUŻB WYMIERZONE W ISLAMSKICH FUNDAMENTALISTÓW

[16.11.2023] Policja w Niemczech przeszukała 54 budynki w związku z prowadzonym dochodzeniem dotyczącym „Hamburskiego Centrum Islamskiego” (IZH). Jest ono realizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w co najmniej 7 krajach związkowych i ma doprowadzić do delegalizacji tej organizacji. IZH jest podejrzewane od dawna o współpracę z Iranem oraz wspieranie irańskiego Hezbollahu, który jako organizacja terrorystyczna ma zakaz działalności w RFN od 2020 r. W oświadczeniu MSW stwierdziło, że działania IZH, które jest m.in. sponsorem meczetu Imama Alego w Hamburgu, mają „na celu szerzenie rewolucyjnej koncepcji najwyższych (irańskich) przywódców, co budzi podejrzenia o naruszanie porządku konstytucyjnego w Niemczech oraz idei międzynarodowego porozumienia”. Natomiast według Federalnego Urzędu Ochrony Konstytucji organizacja ta nie tylko koncentruje się na działaniach w Hamburgu, ale też „wywiera duży wpływ, w tym całkowitą kontrolę, na niektóre meczety i stowarzyszenia”. Potwierdziła to szefowa resortu spraw wewnętrznych Nancy Faeser, stwierdzając, iż IZH jest sklasyfikowane jako struktura islamistyczna, która propaguje antysemicką i antyzraelską propagandę oraz działa aktywnie w kilku krajach związkowych. (SW)

🕒 NIEMIECKA OPINIA PUBLICZNA NA TEMAT ZAGROŻENIA TERRORYSTYCZNEGO W NIEMCZECH

[20.11.2023] W sondażu przeprowadzonym przez instytut badania opinii publicznej YouGov na zlecenie Niemieckiej Agencji Prasowej 59% respondentów stwierdziło, że uważa ataki terrorystyczne w RFN z wieloma ofiarami śmiertelnymi za bardzo lub raczej prawdopodobne. Tylko 27% ankietowanych uznało, że są one bardzo lub raczej mało prawdopodobne. Spośród wielu możliwych skutków, jakie wojna w Strefie Gazy może mieć dla Niemiec, 25% badanych najbardziej obawia się potencjalnych ataków terrorystycznych, 26% twierdzi, że boi się przede wszystkim tego, iż do Niemiec przybędzie więcej uchodźców z Bliskiego Wschodu. Z kolei 17% uczestników sondażu wskazuje na rosnący antysemityzm w Niemczech. Następne wymienione czynniki to: pogorszenie stosunków z państwami muzułmańskimi (10%), obawy przed wzrostem cen energii (8%) czy rosnąca wrogość wobec wyznawców islamu (6%). (SW)

● ŚMIERĆ NIEMIECKIEGO TURYSTY W ATAKU TERRORYSTYCZNYM W PARYŻU

[2.12.2023] W Paryżu doszło do kolejnego ataku terrorystycznego. Najpierw agresor zaatakował parę zagranicznych turystów. W wyniku ciosów zadanych nożem zmarł niemiecki turysta. Napastnik po ucieczce zaatakował kolejne osoby, z których dwie ranił. Sprawca wcześniej opublikował w sieci wideo, w którym odnosił się do obecnej sytuacji politycznej i zabijania muzułmanów w Afganistanie czy na terytoriach palestyńskich. Wyraził ponadto gniew z powodu wojny Izraela z Hamasem i oskarżył Francję o bycie „wspólnikiem” Izraela. Napastnik, urodzony we Francji, a pochodzenia irańskiego, był już wcześniej notowany jako radykalny islamista. W 2016 r. został skazany na pięć lat więzienia za planowanie zamachu, z czego odsiedział cztery lata. Cierpiał na problemy psychiczne i podlegał leczeniu. Był to kolejny akt terrorystyczny we Francji po tym, jak 13 października 20-lletni Czeczen z rosyjskim obywatelstwem dokonał ataku w szkole w Arras. Od ciosów nożem zginął wówczas nauczyciel, a dwie inne osoby zostały ranne. (SW)

BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE

● POSIEDZENIE MINISTRÓW SPRAW ZAGRANICZNYCH NATO I RADY NATO-UKRAINA

[28-29.11.2023] W Brukseli odbyło się kolejne spotkanie ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich NATO. Przed spotkaniem szefowa niemieckiej dyplomacji Annalena Baerbock zadeklarowała, że Niemcy mimo trudności budżetowych dotrzymają swoich zobowiązań wobec NATO i w przyszłym roku przeznaczą 2% produktu krajowego brutto na wydatki związane z obronnością. Podczas posiedzenia wiele uwagi poświęcono wsparciu dla Ukrainy, przygotowaniom do następnego szczytu Sojuszu, a także najnowszym wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa, w tym sytuacji na Bałkanach Zachodnich oraz Bliskim Wschodzie. Członkowie NATO wyrazili zadowolenie z przedłużenia przerwy w działaniach wojennych między Izraelem a Hamasem, co pozwoliło na rozszerzenie pomocy humanitarnej dla Strefy Gazy czy zwolnienie większej liczby zakładników. Ministrowie odnieśli się również do wyzwań, jakie Chiny stawiają przed bezpieczeństwem euroatlantyckim. Podkreślili przy tym, że „Chiny nie są przeciwnikiem” i wskazali na potrzebę ściślejszej współpracy z partnerami w regionie Indo-Pacyfiku. Doszło również do pierwszego na szczeblu ministrów spraw zagranicznych spotkania Rady NATO-Ukraina, w którym uczestniczył minister spraw zagranicznych Ukrainy Dmytro Kułeba. Podczas dyskusji omówiono dalsze działania Ukrainy na rzecz członkostwa w Sojuszu i przedstawiono zalecenia dotyczące priorytetowych ukraińskich reform, w tym walki z korupcją, wzmocnienia praworządności oraz wspierania praw człowieka i praw mniejszości. (SW)

● WYSTĄPIENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU WOJSKOWEGO NATO PODCZAS BERLIŃSKIEJ KONFERENCJI BEZPIECZEŃSTWA

[29-30.11.2023] Przewodniczący Komitetu Wojskowego NATO admirał Rob Bauer brał udział w 22. edycji Berlińskiej Konferencji Bezpieczeństwa, podczas której wygłosił przemówienie programowe pt. „NATO w nowej erze obrony zbiorowej”. Przewodniczący zwrócił uwagę m.in. na trwającą

adaptację Sojuszu do zmieniającego się środowiska bezpieczeństwa. „Władze wojskowe NATO od wielu lat monitorują wzorzec rosyjskiej agresji i odpowiednio dostosowują plany obronne. Opracowaliśmy kilka strategii i planów wojskowych, które określają, w jaki sposób będziemy się chronić – teraz i w przyszłości – przed dwoma głównymi zagrożeniami wymienionymi w nowej koncepcji strategicznej: Rosją i grupami terrorystycznymi”. Kontynuując stwierdził, że chociaż istnieją strategie odstraszenia i obrony przed każdym zagrożeniem, w każdej domenie bezpieczeństwa czy obszarze geograficznym, nadal jest jeszcze wiele reform do przeprowadzenia. „Podmioty publiczne i prywatne muszą zmienić sposób myślenia i przejść z epoki, w której wszystko było możliwe do zaplanowania, przewidzenia, kontrolowania, do epoki, w której wszystko może się zdarzyć w każdej chwili. Epoki, w której musimy spodziewać się nieoczekiwanego”. W tym celu zarówno sojusznicze siły zbrojne, jak i społeczeństwa sojusznicze muszą stać się „zdolne do wojny”. Kończąc swoje wystąpienie, admirał Bauer przypomniał słuchaczom o defensywnym charakterze NATO, dodając, że „przygotowanie do wojny nie jest agresywne. To jedyny sposób na utrzymanie pokoju”. (SW)

